

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Caput Secundum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

quæ id iam cōscientia; nam in foro externo, si forte ad illud deducantur ejusmodi impudici tactus, cum sint vehementes conjectura de copula, facile feminam à legato repellent.

x *Sayr. t. 1. Cla. l. 8. c. 2. num. 8. l. Sans. ib. n. 39. a Caslr. t. 5. dis. 4. p. 13. §. 7. n. 20.*

Copulam non perficiens.

8. Dubitamus tertio, an fornicans incapta copula possit, & obligetur illam incaptam non perficere, quamvis adsit periculum effusionis seminis extra vas? sed de hac re dicam, §.

u *Infr. c. 3. §. 5. n. 16.*

Copula cum sponsa alterius.

9. Dubitamus quartò, an copula cum sponsa alterius de futuro, sit fornicatio, an adulterium? Respondeo, esse fornicationem, x quia per sponsalia nondum sponsus jus in sponsæ corpus consecutus est. contra, quia jus hoc consequitur ad matrimonium, siue consummatum, siue etiam tantummodo ratum, ideo tunc adulterium erit.

Ignorantia in fornicatione.

10. Dari posse ignorantiam invincibilem circa præceptum non fornicandi, saltem apud Barbaros, & incultos, probabile est, quia non admodum manifestè illud deducitur ex primis principijs luminis naturalis. lege citatos.

z l. *Axor. p. 2. li. 3. c. 9. r. 1. Fas. l. c. in dec. c. 1. n. 14.*

CAPVT SECVNDVM,

§. I.

De sacrilegio.

IN methodo sic a habes. Pergi- mus ad sacrilegium, quod duplex in hac materia est. Alterum quod contrahitur ex persona sacra, alterum ex loco sacro.

a *in Meth. exp. conf. li. 2. c. 7. §. 5.*

Sacrilegium ex persona sacra.

Quoad primum, quod est, quando aliquis, qui Deo per votum castitatis se consecravit, adhuc turpia quæcumque, v. g. mollitiem, fornicationem &c. non veretur admittere, certum est, ut ex Methodo cap. 1. §. 8, præsertim nn. 52, constat, non oportere explicare, an semel, an pluries castitatem voverit, quia id non addit differentiam specialem.

3. Questio igitur superest, an qui violat votum solemne castitatis, id explicare teneatur, an sit satis, sic fateri: violavi votum castitatis; quod est querere, an votum simplex, & solemne, (quod quidem solemne habent tum professi, tum Sacerdotes) differant specie?

4. Dico, esse probabilissimum, & tutumque in praxi, non differre specie, arque adeo solemnitate illam voti non esse necessario declarandam.

T 3

Ratio

Ratio est, quia utrumque votum eamdem Religionis virtutem aequè respicit.

b Sanc. li. 7. de matr. d. 27. n. 27. & lib. 5. in dec. c. 6. nu. 14.

Hinc Sacerdos non obligatur, in peccatis contra castitatem explicare sacerdotium, sed satis est, si dicat, se votum, castitatem violasse.

c Sanc. d. disp. 27. nu. 30. Fag. li. 4. præc. Eccl. 2. c. 3. n. 5.

Hinc Episcopus, & Generalis ordinis Religiosi, ex hoc capite (nam si adesset aliorum scandalum, juxta supra dicta de scandalo, aperiendum esset) in fornicatione v. g. non obligatur manifestare, se esse Episcopum, se esse Generalem &c. satis erit, si votum tantummodo manifestet. Hinc Religiosus non est obligatus explicare, se vel Religiosum esse vel Sacerdotem, sed satis est, si explicet votum. Hinc femina soluta v. g. peccans cum Sacerdote, Diacono, Subdiacono, vel professo, vel habente vota bienij Societatis Iesu &c. sufficit, si dicat, se cum eo, qui voto obnoxius erat, peccasse. Ratio horum est eadem, quæ præcedenti número dicta est.

d Sanc. d. disp. 27. nu. 33. quidquid dicat Fag. d. li. 4. c. 3. n. 8.

5. Sed jam exoritur alia difficultas, an qui habens votum castitatis, est causa inducens alios, ad turpiter peccandum, debeat suum tale votum explicare v. g. Petrus Sacerdos, vel Religiosus consilium dat, vel inducit Paulum & Antoniam nullo voto obstrictos ad illicitum congressum; debetne Sacerdos ille, cum eam inductionem fateatur, explicare, se esse Sacerdotem?

Respondeo, non debere: & ratio est, quia votum non videtur se extendere, nisi ad obligandum voventem, ne ipse in sua persona delectationes venereas admittat, non vero, ne alios ad easdem inducat; propriam enim, suamque castitatem promittit, non alienam.

e Sanc. l. 5. in decal. c. 6. num. 10. in simili.

6. Hic denique nota, novitium, qui nondum ulla vota emisit, non obligari, patefacere; se esse novitium, si forte peccet contra castitatem, quia donec vovent, novam speciem peccati non committit.

De peccato cum filia confessionis, an sit sacrilegium, explicandum Confessario; dixi superius §. 1. uu. 4.

Sacrilegium ex loco sacro.

7. Iam vero, quoad alterum genus in hac materia, quod est, quando in loco sacro ejusmodi turpia perpetrantur, sciendum est, per voluntariam pollutionem, seu seminis effusionem, quando notoria est, pollui Ecclesiam, & reconciliatione indigere. Certum autem est, copulam illicitam, & quamcumque illicitam seminis effusionem in loco sacro habitam, si sit notoria, superaddere peccato rationem sacrilegij, in confessione patefaciendâ.

8. Sed quid primò, quando copula est occulta? Respondeo, licet f. communior, & probabilior sententia sit, etiam tunc esse sacrilegium, tamen probabile etiam est, non esse, atque adeo in confessione minime explicandum. Ratio est, quia in tantum est sa-

est sacrilegium, in quantum polluitur Ecclesia: at non polluitur per oculatam copulam: ergo &c. Quando autem fuit occulta copula, sed deinde post aliquot dies, v. g. facta est notoria: polluitur quidem Ecclesia in foro externo, indigetque reconciliatione, at copula præcedens non fuit in foro interno sacrilega, nec ab illa, quia occulta, fuit Ecclesia violata.

Et Suar. t. 1. de rel. l. 3. c. 7. num. 4. Sanchez. li. 9. de mat. disp. 15. n. 11. Bon. de matr. q. 5. p. ult. n. 7. B. Vasq. t. 1. p. 2. disp. 98. c. 3. nu. 6. Basil. Pont. de matr. li. 10. c. 10. nu. 15. citans alios & dicens esse sententiam comm. DD.

9. Quid secundo, si copula sit licita, id est, conjugalis? Respondeo, si adsit necessitas, non esse sacrilegam: de qua vide Sanchez, h & nos dicemus paulo infra c. 3. §. 5. nu. 40.

h Sanc. li. 9. de matr. disp. 15. n. 11.

10. Quid tertio de osculis, tactibus, & locutionibus turpibus, sine effusione seminis, in Ecclesia publice factis? Respondeo, non esse ex hoc capite sacrilega, unde nec specialiter in eorum confessione sacer locus aperiendus: Ratio est, quia hoc sacrilegium committitur ex eo, quod violatur Ecclesia (quæ quidem violatio per sacros Canones inducta fuit) at per solostactus quomodocumque impudicos, quamvis cum pollutionis periculo (modo pollutio non sequatur) non violatur Ecclesia, ergo &c.

i ibid.

11. Notanter dixi (ex hoc capite) non enim est negandum, l si quis hæc vel similia exerceat in loco sacro, cum

magna Ecclesiæ irreverentia, ut si meretricem publicè ante altare impudicè quis tangeret, si in sacro templo lascivias comædias repræsentet &c. non est inquam, negandum, ab hoc sacrilegij scelus in sua propria specie committi, n. etiam seclusa omni humana prohibitione. Ratio est, quia esset gravis irreverentia divini cultus, atque adeo ipsius summi Dei notabilis injuria.

1 De Lugo disp. 6. sec. 10. nu. 67. na Bon. cir. 1. dec. pr. q. 6. nu. 14. & alij passim.

Peres, quid intelligitur, ad hunc effectum, nomine loci sacri? Respondeo, quamvis ad effectum refugij, latius loci sacri nomen intelligatur, includatque non solum Ecclesiam ipsam, capellasque suas, sed etiam Sacristiam, Monasterium &c. At ad effectum constituendi sacrilegium, tum in homicidio, tum in furto, tum hic intelligitur sola Ecclesia, & solum cœmeterium, hoc est, Ecclesia cum suis capellis consecrata, aut saltem ab Episcopo benedicta, sacris Officijs, aut sepulturæ fidelium deputata.

u Sanc. li. 9. de matr. disp. 15. nu. 23. & 12. o Sanchez. ib. à d. n. 23. non ergo oratoria secularium privata, etiam si ibi celebretur, ex licentia Pontificis. Sanc. ib. num. 39.

13. Denique adverte duo. Primo, non addere novam p sacrilegij speciem, circumstantiam temporis sacri. Sive igitur die festivo, sive die veneris sancti commissum fuerit peccatum, nō est necesse, ejusmodi temporis in confessione meminisse, nisi fortè ex alio capite, Deo, ejusque cultui irre-

verer-

verentia aliqua notabilis irrogaretur, q. ut si quis v. g. ludos publicos, vel comœdias & ludicra spectacula exhibere in die veneris sancto, v. g. vellet, id enim esse contra Dei reverentiam, nemo dubitare debet.

p. De Lugo disp. 16. de pen. sec. 22. n. 523. §. 1b. num. 5. 4.

14. Secundò, nec ex r. se superadditur similis sacrilegij malitia, ex eo, quod quis peccet gestando sacras Reliquias. Ratio est, quia non videtur tam gravis irreverentia.

r. Fill. t. 2. tr. 20. c. 7. nu. 129. apud Dian. p. tr. 7. ref. 18.

15. Quid, si Sacerdos, v. g. portans sacram Eucharistiam, vel primò copulam carnalem haberet, vel secundo infamaret, seu furaretur, seu quod simile peccatum patret? Respondeo, in primo casu magnam irreverentiam agnosco, unde & grave speciale sacrilegium contra Religionem commissum, atque adeo Sacerdoti subijciendum. In secundo tam gravem irreverentiam non video. Nec novum est, non omnia peccata æqualem turpitudinem continere: nam propter eandem rationem, seum, qui valde impudica ante altare exercet, modo n. 11. à sacrilegio non liberavimus, liberamus tamen s. alia peccata, non ita turpia, committentem.

f. Axor. t. 3. c. 27. q. 15.

§. III.

Additio.

V Num hic addendum superest, contra eos, qui rapiunt, vel sollicitant, vel corrup-

punt moniales, quod est committere sacrilegium ex parte feminae, fulminatur in jure Canonico a pena capitalis, & item sacrilegi bona Monasterio deputantur. Nota illud, *vel*; significat enim eandem incurri poenam, etiam si raptus non adfit, nec sollicitatio, & etiam si adfit sollicitatio sine raptu &c. *v. c. si quis raperit. 27. q. 1.*

Duas esse numero malitias in Sacerdote seu professo, peccante cum professa, speciatim aperiendas in confessione, dicam mox capite sequenti §. 1. num. 2.

De Sacerdote graeco uxorato, an sacrilegium committat, si alias tangat, dixi in superioribus. *b.*

f. Axor. t. 3. c. 27. q. 15.

CAPVT TERTIVM

§. I.

De Adulterio.

IN Methodo sic habes. Certum est, conjugatum turpiter peccantem cum soluta, vel contra, debere explicare, se esse conjugatum, quia tunc adest nova species, nempe adulterium; sed quaestio est, an quando conjugatus cum conjugata (& idem quaeritur, quando professus seu sacerdos cum professa) peccat, explicandus sit status utriusque? an satis sit, dicere, commisi adulterium, sacrilegium &c.?

a. in Meth. Conf. li. 2. c. 7. §. 6.

2. Dico, non esse satis, sed adulterium, vel sacrilegium ex parte utriusque esse perpetratum, fore necessario explicandum. Ratio est, quia *b.* tunc

duo